

10.2.8 Muisjes en muizen: mini maal

Muizen (📖 *Mus domesticus*) hebben samen met de mens de hele wereld gekoloniseerd. Er zijn zeer veel soorten huis- dwerg-, bos-, woel- en slaapmuizen. Ze horen tot dezelfde groep als de ratten.

Een volwassen huismuis meet 72 tot 103 millimeter, de staart 70 tot 95 millimeter. Ze weegt 12 tot 22 gram.

Muizen zijn alleseters met een voorkeur voor zaden, granen, noten, maar ook wortelen, insecten, wormen, en zelfs zeep, papier of lijm staan op het menu. Per dag eten ze zo'n 3,5 gram. Ze kunnen overleven zonder water te drinken als hun voedsel meer dan 15 procent water bevat.

Het hart van een muis klopt tot 600 keer per minuut.

Ze kan dertig maanden oud worden, maar het gemiddelde wordt gehalveerd door haar vijanden: roofvogels, uilen, huiskat, vos en marterachtigen als wezel en hermelijn.

Ze kunnen 5 à 10 x/jaar een nest van ca. 8 jongen hebben. De draagtijd is 19 tot 21 dagen. Ze kunnen voedsel snel ongeschikt maken voor menselijke consumptie.

Ze kunnen door een klein kiertje (als er geen fijn metalen gaas voor zit). Niet voor niets is de kat al meer dan 9.500 jaar ons favoriete huisdier.

Muizen mijden: ruim etenresten op. Bewaar alle voeding ontoegankelijk, opgehangen of in gesloten potten.

Ze houden niet van katten en (peper)muntolie (*Mentha pulegium*), wel van noten.

Je kan ze vangen met klapvallen, fuikjes van metaaldraad of hoge, steile potten waar ze in en niet uit kunnen (onderschat ze niet). Leid ze er met een (kantelend) loopplankje en aas in.

Figuur 79 Uilengat

Onder de nok van zolders zie je bij oude boerderijen vaak een rond of driehoekig gat. Omdat er hooi en stro, soms graan werd bewaard, waren het geliefde plekken voor muizen. De 'uilengaten' 📖 zorgden voor toegang voor de nachtelijke bondgenoten tegen deze ongewenste gasten.

🎵 *Ik heb mijn onderzoeker getraind. Als ik op deze knop druk, geeft hij me te eten.*

De relmuis (📖 *Glis glis* of *Myoxus glis*) komt in Zuid- en Midden-Europa voor, van Noord-Spanje tot België. Ze wordt ook zevenslaper 📖 genoemd omdat ze zeven maanden lang een winterslaap houdt. Het is een knaagdier, een soort grijsachtige eekhoorn. Deze grootste slaapmuis van Europa heeft een lengte van 13 tot 19 centimeter, en weegt tussen de 70 en de 200 gram. De pluimstaart is iets korter dan het dier zelf, circa 12 tot 15 centimeter.

Ze was bij de Oude Romeinen een gewaardeerde lekkernij. De dieren werden gehouden en vetgemest met noten, kastanjes en eikels in gliraria 📖: speciaal gemaakte kleipotten met luchtgaten. Als de dieren vet genoeg waren, werden ze geslacht. De vulling van deze delicatessen werd gemaakt van worst en op smaak gebracht met peper en noten.

Spitsmuizen (📖 Soricidae) zijn een aparte grote familie van bijna 500 verschillende soorten uit de orde der insectenetters (Eulipotyphla). Deze kleine muisachtigen hebben een spitse snuit, korte poten, kleine oogjes, maar een goed gehoor en reukvermogen. Spitsmuizen hebben korte bruinachtige of grijze haartjes.

De mol 📖 en onze waterspitsmuis hebben giftig speeksel om hun prooi te verlammen. (Millers waterspitsmuis, kortstaartspitsmuis, zuidelijke kortstaartspitsmuis, Elliots kortstaartspitsmuis ook, maar die komen hier niet voor.) Het gif zou ook prooi kunnen helpen te bewaren.

Sommige spitsmuizen eten per dag 1,3 keer hun eigen lichaamsgewicht.

Vleermuizen (📖 Chiroptera of handvleugeligen, en vleerhonden) zijn geen muizen. Er bestaan ca. 1.100 soorten van deze nachtvliegers.

April 2014. De regering van Guinee heeft de verkoop en consumptie van vleermuizen verboden om verspreiding van het ebolavirus tegen te gaan. In 2020 worden ze verdacht van overbrenging van COVID-19. Allicht eerder de schuld van mensen dan van vleermuizen. De vleermuis is het enige zoogdier dat kan vliegen.

Slaap 📖 verschillen: vleermuizen slapen tot 19 uur per etmaal, de ree doet het met een schamele 3 uur per nacht.

Vliegende draakjes (📖 Draco) zijn veertig soorten goed gecamoufleerde hagedissen met een lange staart (als roer) en vleugelachtige huidplooiën met soms felle (afschrikkende) kleuren. Ze kunnen glijvlucht (tot +60m!) maken van boom tot boom. Er bestaat ook een vliegende gekko (Ptychozoon kuhli) en de Maleise vliegende boomkikker (Rhacophorus reinwardtii).

🎵 *De vroege vogel krijgt de worm, maar de tweede muis krijgt de kaas uit de val.*